

Innst. O. nr. 48

(2000-2001)

Innstilling fra finanskomiteen om endringer i avgiftslovgivningen (Utsatt opphevelse av investeringsavgiftsloven m.v.)

Ot.prp. nr. 37 (2000-2001)

Til Odelstinget

UTSETTELSE AV LOVVEDTAK OM Å OPPHEVE INVESTERINGSavgiftsLOVEN

Sammendrag

På bakgrunn av forhandlinger mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre under behandlingen av statsbudsjettet for 2001, vedtok Stortinget å oppheve investeringsavgiftsloven med virkning fra 1. januar 2002, jf. Innst. O. nr. 24 (2000-2001) og Besl. O. nr. 33 (2000-2001).

Ved budsjettbehandlingen for 2001 vedtok Stortinget også en konjunkturavgift på investeringer i næringsbygg. Konjunkturavgiften ble vedtatt innført for å motvirke den sterke etterspørselsesveksten i privat sektor og for å gi rom for økte bevilgninger til prioriterte utgiftsområder.

Departementet har i St.prp. nr. 39 (2000-2001) lagt fram forslag om å oppheve konjunkturavgiften.

Opphevelse av konjunkturavgiften er anslått å medføre et inntektstap på 1,6 mrd. kroner på 2002-budsjettet. Departementet foreslår at inntektstapet dekkes inn ved å utsette opphevelsen av investeringsavgiften fra 1. januar 2002 til 1. april 2002.

Utsettelse av fjerningen av investeringsavgiften fra 1. januar til 1. april 2002 vil anslagsvis gi en inntektsøkning i 2002 på om lag 1,6 mrd. kroner. Lovvedtaket i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2001 om å oppheve investeringsavgiftsloven fra 1. januar 2002, antas å virke dempende på aktiviteten i 2001 ved at en del virksomheter kan utsette investeringer til etter at investeringsavgiften er fjernet. Utsettelse av fjerningen av investeringsavgiften kan bidra til at investeringer utsettes ytterligere til 1. april 2002. Utsettelse av opphevelsen av investeringsavgiften antas for øvrig ikke å ha vesentlige økonomiske konsekvenser.

Dette nødvendiggjør endring i lov av 21. desember 2000 nr. 114 om opphevelse av lov av 19. juni 1969 nr. 67 om avgift på investeringer m.v.

del II. Finansdepartementet legger på denne bakgrunn fram forslag om at investeringsavgiftsloven ikke blir opphevet før 1. april 2002.

Satsen for investeringsavgiften for perioden 1. januar til 1. april 2002 vil bli fremmet i statsbudsjettet for 2002.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Dag Terje Andersen, Erik Dalheim, Grethe G. Fossum, Britt Hildeng, Ottar Kaldhol, Torstein Rudihagen og Signe Øye, fra Kristelig Folkeparti, Valgerd Svarstad Haugland, Lars Gunnar Lie og Ingebrigt S. Sørfonn, fra Senterpartiet, Odd Roger Enoksen, og fra Venstre, Terje Johansen, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen, fra Høyre, Børge Brende, Per-Kristian Foss og Kjellaug Nakkim, og representanten Arvid Falch, viser til at disse medlemmer i lang tid har arbeidet for en avvikling av investeringsavgiften og fremmet forslag om dette. Disse medlemmer mener derfor det er positivt at det nå er bred politisk enighet om å fjerne avgiften. Disse medlemmer er imidlertid kritiske til at tidspunktet for avviklingen av avgiften forskyves. Både den opprinnelige enigheten mellom sentrumspartiene og Arbeiderpartiet om å fjerne investeringsavgiften fra 1. januar 2002 og den foreslåtte utsettelsen til 1. april 2002 vil føre til at en rekke investeringer utsettes. I mellomtiden risikerer norsk næringsliv å miste markedsandeler og nye forretningsmuligheter.

Disse medlemmer er også kritiske til at grunnelsen for utsettelsen er at det ikke er budsjettmessig rom for å avvikle avgiften tidligere. Slik kalenderbudsjettering gir et skjevt bilde av kostnadene knyttet til forskjellige tiltak. Helårsvirkningen av et tiltak blir veid mot kvartalsvirkningen eller 3 kvartalsvirkninger av et annet. Det er grunn til å tro at dette fører til andre prioriteringer enn om man brukte sammenlignbare tall. Konsekvensene av Stortingets prioriteringer kommer heller ikke godt nok frem. Disse medlemmer går på denne bakgrunn mot forslaget om å utsette avviklingen av investeringsavgiften til 1. april 2002.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, understreker betydningen av at det offentlige sikres inntekter til å finansiere velferdsstaten. Opphevelse av investeringsavgiften medfører en betydelig avgiftsreduksjon for næringslivet, på bekostning av det offentlige. Dette vil bety redusert tilbud til offentlige velferdstjenester eller økt skatte- og avgiftsbelastning for andre.

Dette medlem peker på at de mange unntakene fra denne avgiften har medført betydelige tilpassingsproblemer i økonomien. I stedet for en oppheving bør man foreta en gjennomgang av avgiften med sikte på en provenynøytral omlegging der man utvider avgiftsgrunnlaget og reduserer satsen, i tråd med Sosialistisk Venstrepartis forslag i forbindelse med budsjettbehandlingen.

Dette medlem vil stemme imot Regjeringens forslag.

ENDRINGER I MOTORKJØRETØY- OG BÅTAVGIFTSLOVEN OG MERVERDI- AVGIFTSLOVEN SOM FØLGE AV OMLEGGINGEN AV ENGANGSAVGIFTEN TIL EN REGISTRERINGSavgift

Bakgrunn

Fra 1. april 2001 er det vedtatt at engangsavgiften på motorvogner skal legges om fra å være en innførselsavgift, til en avgift som betales ved førstegangsregistrering i motorvognregisteret. Departementet viser i denne forbindelse til omtale i St.prp. nr. 1 (2000-2001) Skatte-, avgifts- og tollvedtak kapittel 3.5.3 og Budsjett-innst. S. nr. 1 (2000-2001) kapittel 3.5.

Omleggingen nødvendiggjør to mindre endringer i lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter § 6 og lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift § 18.

Endring i motorkjøretøy- og båtavgiftsloven

Sammendrag

Etter omleggingen vil den som melder motorvognen til førstegangsregistrering være ansvarlig for inn-

betaling av engangsavgiften. For avgiftsplikt som måtte oppstå på annet tidspunkt enn ved registrering, for eksempel dersom motorvogn etter registrering bygges om fra varebil til personbil, vil eier være ansvarlig. I praksis vil som oftest forhandler være den som melder motorvognen til registrering første gang. Ansvar for avgiften vil således flyttes fra importør til forhandler.

Etter § 6 første ledd i motorkjøretøy- og båtavgiftsloven er eier ansvarlig for avgift på motorvogn, eller i forbindelse med bruk av motorvogn. Loven gjelder alle motorvognavgiftene. Med eier menes eier på det tidspunkt avgiftsplikten oppstår. Det er ikke gitt særlige regler om ansvar for avgiften ved førstegangsregistrering i motorvognregisteret slik endringen av engangsavgiften forutsetter fra 1. april 2001.

For å unngå tvil om ansvarsforholdene ved førstegangsregistrering i motorvognregisteret, foreslår departementet at § 6 i motorkjøretøy- og båtavgiftsloven gis et nytt tredje ledd der den som melder kjøretøyet til registrering første gang gjøres ansvarlig for engangsavgiften. Det foreslås også at departementet gis fullmakt til å fastsette nærmere bestemmelser om dette i forskrift.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

Endring i merverdiavgiftsloven

Sammendrag

Merverdiavgift skal blant annet betales ved innførsel av varer. Ved innførsel utgjør varens tollverdi grunnlaget for beregningen av merverdiavgiften. Toll og andre avgifter, herunder innførselsavgifter, inngår også i beregningsgrunnlaget for innførselsmerverdiavgiften, jf. merverdiavgiftsloven § 62. Importører, som er registrert i merverdiavgiftsmanntallet, kan fradragføre innførselsmerverdiavgiften i sitt avgiftsoppgjør med staten, såfremt de øvrige vilkår for fradragretten er oppfylt.

Etter gjeldende bestemmelser skal engangsavgiften betales ved innførsel. Engangsavgiften inngår da i beregningsgrunnlaget for innførselsmerverdiavgiften. Etter omleggingen av engangsavgiften vil dette ikke lenger være tilfelle, siden selve registreringen i utgangspunktet ikke utløser plikt til å beregne merverdiavgift. Bortfallet av provenyet er vedtatt dekket inn gjennom en tilsvarende økning av engangsavgiftssatsene.

I høringsrunden knyttet til omleggingen av engangsavgiften, er det reist spørsmål om merverdiavgiftsloven § 18, slik den lyder i dag, likevel medfører at engangsavgiften inngår i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften i tilfeller hvor motorvognen omsettes samtidig med registreringen (selges ferdig registrert på kjøper). Etter denne bestemmelsen skal blant

annet toll og andre avgifter i henhold til lov tas med i beregningsgrunnlaget. Skattedirektoratet har påpekt at dette i så fall kan medføre at et stort antall kjøpere vil foretrekke å registrere motorvognen selv, for å unngå at engangsvgiften tas med i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Departementet legger til grunn at dette ikke har vært intensjonen bak omleggingen av engangsvgiften, og at en slik rettstilstand vil være uheldig. For å unngå slike eventuelle utilsiktede virkninger og for å oppnå nøytralitet i regelverket, foreslår derfor departementet at det inntas en presisering i merverdiavgiftsloven § 18. Ved denne presiseringen vil det framgå uttrykkelig at engangsvgiften ikke skal med i beregningsgrunnlaget for merverdiavgiften.

Komiteens merknader

Komiteen slutter seg til Regjeringens forslag.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står foran, og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i avgiftslovgivningen
(Utsatt opphevelse av investeringsavgiftsloven m.v.)

I

I lov av 21. desember 2000 nr. 114 om opphevelse av lov av 19. juni 1969 nr. 67 om avgift på investeringer m.v. gjøres følgende endring:

Del II skal lyde:

Loven trer i kraft 1. april 2002, med unntak av §§ 6 og 7 som oppheves fra det tidspunkt Kongen bestemmer.

II

I lov av 19. juni 1959 nr. 2 om avgifter vedrørende motorkjøretøyer og båter gjøres følgende endring:

§ 6 nytt tredje ledd skal lyde:

For avgift som oppstår ved førstegangsregistrering her i landet er likevel den som melder kjøretøyet til registrering ansvarlig for avgiften. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser om dette.

III

I lov av 19. juni 1969 nr. 66 om merverdiavgift gjøres følgende endring:

§ 18 annet ledd nr. 2 nytt annet punktum skal lyde:

Dette gjelder ikke avgift etter Stortingets vedtak om engangsvgift.

IV

Endringen under I trer i kraft straks.

Endringene under II og III trer i kraft 1. april 2001.

Oslo, i finanskomiteen, den 8. februar 2001

Dag Terje Andersen

leder

Britt Hildeng

ordfører

Siv Jensen

sekretær